

Bundel met drie ernstige eenakters

VIER WINTERS

VERHUIZEN

EN

HET NIEUWE EUROPA

Eenakters

door

JAN BANEN

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **Bundel met drie ernstige eenakters – VIER WINTERS, VERHUIZEN en HET NIEUWE EUROPA** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JAN BANEN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **4** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

VIER WINTERS

PERSONEN:

Jacq - 85 jaar, draagt een pet en heeft een stok. De stok speelt een grote rol tijdens het vertellen.

Tim - 80 jaar, draagt een hoed.

DECOR:

Twee oude mannen op een bank in het park. Ze komen er altijd, als het goed weer is. Daardoor kennen ze elkaar. Ze zijn uit verschillende bejaardentehuizen.

Jacq: Het is mooi in het park, Tim.

Tim: Hmm.

Jacq (*kijkt rond*): Mooi.

Tim: Als het mooi weer is.

Jacq: Het is mooi weer, toch?

Tim: Gaat.

Jacq: Niet?

Tim: Wel... wel aardig.

Jacq: De zon schijnt.

Tim: Het waait.

Jacq: Anders zou het te heet zijn, in de zon bedoel ik.

Tim: Soms waait het ineens hard, Jacq.

Jacq (*nadenkend*): Soms ja...

Tim: Het is nog geen herfst.

Jacq: Nee, nog geen herfst gelukkig.

Tim (*trekt zijn kraag van zijn colbertje iets omhoog*): Toch voel je het al.

Jacq: Wat Tim?

Tim: De herfst.

Jacq: O.

Tim: Soms.

Jacq: Ik herinner me nog de winter van laat eens kijken... het zal zowat... ik zal tien jaar zijn geweest, ja tien...

Tim: Ik had het over de herfst.

Jacq: Ja, maar ik herinner me nog de winter daarop... ik was tien, nu weet ik het zeker.

Tim: Als jij tien was, was ik vijf.

Jacq: Klopt. Ik herinner het me nog heel goed.

Tim: Wat?

Jacq: Dat mijn moeder het mij vertelde.

Tim: Toen je tien jaar was?

Jacq: Ja, tien was ik.

Tim: Wat vertelde je moeder je? Waar de kindertjes vandaan kwamen?

Jacq (*lacht*): Nee, nee. Dat ze dat snoepwinkeltje had.

Tim: Een snoepwinkeltje?

Jacq: Ja, in een keldertje. Het was er vochtig en koud. (*draait met stok in de grond*)

Tim: Die winter?

Jacq: Alle winters. Nee, vier winters. (*steekt met stok in de grond*)

Tim: Waarom vier winters, Jacq?

Jacq: Omdat ze er maar vier winters in gewoond heeft.

Tim: Dat is niet lang voor in een snoepwinkel.

Jacq: Het was niet alleen een snoepwinkel. Ik wist als kind niet beter. Ik zag alleen die snoeptafel, zo'n tafel die je open kon doen, waar onder glas alle lekkers lag: dropveters, koningsbroodjes die oranje waren...

Tim: Ken ik, ken ik heel goed.

Jacq: Toverballen.

Tim: Allerlei kleuren hadden die, als je er maar op zoog. We wisselden de bal wel eens met andere kinderen, die ook een toverbal hadden. Kreeg je weer een andere kleur.

Jacq: Kaneelstokken.

Tim: En rode zuurpitten?

Jacq: Maar mijn moeder verkocht ook eieren, en boter en kaas en peterolie... peteroleum... lucifers ook, suiker, en alles wat een mens maar nodig had, steelpannen, braadpannen, emmers, sponzen en zeemlerenlappen, er kon veel in dat kelderwinkeltje, een soort Jantje-van-alles-winkeltje.

Tim: Een winkel van Sinkel?

Jacq: Nee, een Jantje-van-alles-winkeltje. We huisden in de achterkamer, waar het ook vol stond met dozen en pakken, spul dat niet allemaal in het winkeltje kon en niet veel verkocht werd.

Tim: Wat verkocht je moeder veel?

Jacq: De dagelijkse dingen, broodbeleg, bonen en rijst, maar vooral petroleum, dat mijn moeder pompte uit een groot vat, dat achter in de winkel stond en stonk. Het hele huis stonk altijd naar petroleum, zelfs onze kleren.

Tim: Ja, dat herinner ik me ook.

Jacq: Die lucht?

Tim: Nee, zo'n groot rood olievat. Er werd gekookt op oliestellen, een eenpits, tweepits of driepitsstel. Mijn moeder had een eenpits voor de thee en om iets anders warm te houden en een driepits om op te koken.

Jacq: Vier winters hebben we daar gewoond. (*peinzend*) Ja, vier...

Tim (*snerend*): Geen lentes en geen zomers, Jacq?

Jacq: Ook herfst is natuurlijk. Maar vooral de winters...

Tim: Wat waren dat dan voor winters, Jacq, en waarom vier?

Jacq: Mijn moeder heeft het verteld, Tim.

Tim: Wat toch!

Jacq: De eerste twee winters gingen wel. Het winkeltje bracht wat geld op, al waren er al meteen pofklanten. Die kochten en lieten opschrijven. Het geld betaalden ze 's zaterdags, een keer in de week, sommigen een keer in de maand. Dat liep op en mijn moeder

kon de leveranciers bijna niet betalen. Ze kreeg niet geleverd als er niet betaald werd, boter bij de vis, handje contantje, hè.

Tim: Ik weet het, Jacq. En wat deed je vader?

Jacq (*gaat verzitten*): Mijn vader was ziek, lag in de achterkamer, in de bedstee. Hij had tering, zoals ze dat toen noemden, hoestte aan een stuk door en stierf in de derde winter. (*krast met zijn stok op de grond*)

Tim: Je moeder stond er alleen voor.

Jacq: Al die tijd al, want mijn vader was al ziek toen ze naar dat winkeltje verhuisden. Een goedkoop aanbod van mijn grootvader, die in effecten handelde. Hij deed het voor zijn zoon, om te helpen.

Tim: Dat was een harde winter voor je moeder, Jacq.

Jacq: Een harde winter, ja... (*veegt met zakdoek langs zijn ogen*)

Tim: En toen gaf je moeder het op?

Jacq: Mijn moeder was een blijmoedig mens. Ze zong en lachte veel. De eerste twee jaren zag ze het wel zitten in dat winkeltje.

Tim: De dood van je vader was een klap.

Jacq: Ja... dat niet alleen... Ze was ook zwanger. Mijn zusje werd geboren in het voorjaar van de vierde winter...

Tim: Dubbelzwaar.

Jacq: Ze moest de klanten helpen met een kind aan de borst. Wanneer ze het neerlegde, begon mijn zus te schreeuwen. Wat schreeuwt die kleine, zeiden de klanten, kletsmeijers eerste klas, en nieuwsgierig als de pest. Wal wil je zei mijn moeder dan. Hoe zou u doen als ze u steeds van uw eten afhaken?

Tim: Precies. Gelijk had je moeder.

Jacq (*trekt aan zijn pet*): Mijn moeder kon er niet meer tegenop. Ze was niet meer blij, zong niet meer en lachte zelden. Ik kreeg een grauw en een snauw. Ze hield de gordijnen in de achterkamer gesloten, ook als de zon volop scheen. Er was steeds een dooie in de kamer, al was mijn vader allang begraven...

Tim: Geen beste jeugd gehad, Jacq.

Jacq: Ach, als kind heb je daar niet zo'n erg in. Je wist niet beter of het hoorde zo zoals het ging.

Tim (*nadenkend*): Niet best...

Jacq: Mijn zusje stierf in de vierde winter... (*zijn stok valt, die hij moeizaam opraaft*)

Tim: Tje, tje, tje. (*tussen zijn tanden*)

Jacq: Mijn moeder praatte niet meer met de klanten, knikte alleen maar ja en nee. Ze pofte niet meer ook. De klanten bleven weg bij zo'n zuur mens, die niet gezellig een praatje maakte. Tot overmaat van ramp vestigde zich een grote winkel tegenover het keldertje, die

boter, kaas en eieren verkocht, wat de helft in de klandizie scheelde.
(*neemt stok in twee handen of hij hem breken wil*)

Tim (*spuugt op de grond*): Wind.. wind tegen...

Jacq (*slaat met stok op de grond*): Mijn moeder vertelde het me toen ik tien jaar was... Later is ze in een gesticht terechtgekomen...

Tim (*trekt zijn kraag hoger op*): De wind wordt al koud...

Jacq (*staat op*): Ik werd bij een tante opgevoed, een zuster van mijn moeder. Ze lachte nooit en sloeg me...

Tim (*staat ook op*): We moeten maar gaan, Jacq... (*klopt hem op de schouder*) Tot morgen.

Jacq (*lacht even*): Tot morgen... als ik het haal...

EINDE

VERHUIZEN

PERSONEN:

Greet
Han

DECOR:

Han zit een boek te lezen op de bank. Greet is aan het afstoffen.

Greet: Weet je, die verhuizing hè?

Han: Ja.

Greet: Daar zie ik toch zo tegenop.

Han: Waarom?

Greet: Om de rompslomp die het geeft.

Han: Wat geeft het?

Greet: Rompslomp.

Han: Je stoft te veel af.

Greet: Die verhuizing hè...

Han: Jij wilt toch verhuizen?

Greet: Eigenlijk niet.

Han: Niet?

Greet: Eigenlijk niet, nee.

Han (*legt boek neer*): Wat krijgen we nou?

Greet: Niks. Niks verhuizen, eigenlijk wil ik niet.

Han: Nou nog mooier. Eerst wil mevrouw weg, weg uit dit krot, groter wonen is altijd haar ideaal geweest, ruimer, meer kamers en nu het puntje bij paaltje komt! Het heien is gebeurd en gebouwd is er al tot aan de kap, het dak, een nieuw huis, nu wil mevrouw eigenlijk niet.

Greet: Ik wil wel!

Han: Nu weer wel?

Greet: Maar ik zie er tegenop.

Han: Waar tegenop.

Greet: Tegen de verhuizing.

Han: Dat wordt gedaan door verhuizers, schat.

Greet: Ja maar...

Han: Je hoeft er geen hand aan te helpen.

Greet: Maar het moet toch allemaal in dozen gepakt worden?

Han: We hebben ruim de tijd. Het huis is pas volgende maand klaar.

Greet: Een maand is zo voorbij, Han.

Han: Daarom. Je hoeft alles niet zo grondig af te stoffen. Morgen worden de dozen gebracht.

Greet: Het moet schoon in de dozen. Kunnen we het zo neer- zetten in de nieuwe woning. O, Han, ik verheug me er zo op. (*komt naast hem zitten, geeft hem een kus*) Maar het is zo'n rompslomp.

Han (*geërgerd*): Wil je nu hier weg of niet.

Greet: Het is zo'n knus huisje hier.

Han: Wel of niet.

Greet: We wonen hier toch erg prettig?

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto